

Հաստատված է՝
ՀՀ Արմավիրի մարզի Բաղրամյանի
մ/դ տնօրեն՝ _____ ք. Գալստյան

Կ.Տ.
« _____ » _____ 2023 թ.

Արմավիրի մարզ
«Բաղրամյանի միջնակարգ դպրոց» ՊՈԱԿ
<<ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ>>
առարկայի
2023-2024 ուստարի
X դասարանի
ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

Շաբաթական 2 ժամ

Տարեկան 68 ժամ

Քննարկվել է մասնախմբի 2 նիստում

Մասնախմբի նախագահ՝

Լ. Փիլիպոսյան

Ստուգված է

Ուսումնական գծով փոխտնօրեն՝

Ռ. Գասպարյան

Ուսուցչուհի՝

Լ. Ավագյան

X դասարան
Աշխարհագրություն

I կիսամյակ

/ 30 ժամ, շաբաթական 2 ժամ/

h/h	ԹԵՄԱ , ԴԱՍ	ԺԱՄԱ ՔԱՆԱ Կ	ՏՆԱՅԻՆ ՀԱՆՁ.	ՉԱՓՈՐՈՇՉԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ
1 2	<i>Ընդհանուր աշխարհագրություն</i> Աշխարհագրության և ուսումնասիրման առարկան	1	էջ 5-8	<p>Ա ՄԱԿԱՐԴԱԿ Գաղափար ունենա աշխարհագրության ճյուղերի(ներքին) այլ գիտությունների (արտա- քին) փոխադարձ կապերի, ընդհանուր աշխար- հագրության ուսումնասիրման օբյեկտների, տա- րածքային կառուցվածքային միավորների մասին:</p> <p>Բ ՄԱԿԱՐԴԱԿ-ի մանա ընդհանուր աշխարհագրության ուսումնա- սիրման առարկան(օբյեկտները), դրանցից յուրաքանչյուրին բնորոշ օրինաչափությունները: Կարողանա բացատրել, համամոլորակային, տարածաշրջանային, տեղական մակարդակ- ներում բնական և հասարակական օբյեկտների ու երևույթների փոփոխության և զարգացման տարածական անհամասեռության գլխավոր պատ- ճառները</p> <p>Գ ՄԱԿԱՐԴԱԿ-Կարողանա բնական և հասարակական որևէ երևույթի կամ օբյեկտի օրինակով` վեր հանել օրինաչափություններ, որոնք ընդհանուր են աշխարհագրության բոլոր ճյուղերի համար:</p>
	Աշխարհագրության և տեղը գիտությունների համակարգու	1	էջ 8-13	

3	<p><i>Աշխարհագրական հետազոտության հիմնական մեթոդները</i></p> <p>Աշխարհագրության և հետազոտության մեթոդները</p>	1	Էջ 14-16	<p>Ա ՄԱԿ-Կարողանա դաշտում կատարել ուսումնասիրվող օբյեկտի քանակական տվյալների հավաքագրում՝ դիտումների, չափումների, վիզուալ (ակնադիտական) հաշվարկների հիման վրա, տեղագրական քարտեզի վրա կատարել տարբեր օբյեկտների հեռավորությունների, անկյունների</p>
4	Դաշտային հետազոտման մեթո	1	Էջ 18-19	
5	Վիճակագրական մաթեմատիկական Մեթոդները	1	Էջ 26-28	Բ ՄԱԿ Իմանա աշխարհագրության հետազոտության մեթոդներ(քարտեզագրական, պատմական, համեմատական-աշխարհագրական, վիճակագրական),
6	Աշխարհագրական տեղեկատվական համակարգեր	1	Էջ 30-33	<p>դրանց կիրառությունը աշխարհագրական տարբեր երևույթներ ու օբյեկտներ ուսումնասիրելիս: Իմանա տեղագրական քարտեզների ըստ</p> <p>ԳՏեղագրական քարտեզով կարողանա հետազոտել իր տեղանքում հանձնարարված երևույթի և (կամ)օբյեկտի տեղաբաշխման (տարածման) չափերը, որոշել զարգացման օրինաչափությունները և սեփական կանխատեսումների հիման</p>
7	<p><i>Աշխարհագրական քարտեզ</i></p> <p>Աշխարհագրական քարտեզների դասակարգում</p>	1	Էջ 34-36	<p>Ա ՄԱԿ-Կարողանա դաշտում կատարել ուսումնասիրվող օբյեկտի քանակական տվյալների հավաքագրում՝ դիտումների, չափումների, վիզուալ (ակնադիտական) հաշվարկների հիման վրա,</p>
8	Քարտեզ, պրոեկցիանե	1	Էջ 36-40	<p>տեղագրական քարտեզի վրա կատարել տարբեր օբյեկտների հեռավորությունների, անկյունների</p> <p>Բ ՄԱԿ Կարողանա փոքր մասշտաբի թեմատիկ քարտեզի</p>

9	Աշխարհագրական քարտեզներ, հնարներ	1	էջ 40-43	Վրա, տրված առաջադրանքով, կատարել քարտագրական ընդհանրացում, օգտվել
10	Տեղագրական քարտեզներ	1	էջ 44-49	աշխարհատեղեկատվական համակարգերից և անհրաժեշտ տվյալներ հավաքել որևէ աշխարհագրական օբյեկտի (աշխարհ, տարա-
11	Ազիմուտների և ուղղությունների անկյուններ	1	էջ 49--51	ծաշրջան, պետություն, շրջան) վերաբերյալ: Գ ՄԱԿ ագրական քարտեզով կարողանա
12	Գործնական աշխատանք	1		հետազոտել իր տեղանքում հանձնարարված երևույթի և (կամ)օբյեկտի տեղաբաշխման (տարածման) չափերը, որոշել զարգացման օրինաչափությունները
13	Աշխարհագրական քարտեզների նշանակությունը	1	էջ 55-57	և սեփական կանխատեսումների հիման
14 - 15	<i>Երկրագունդ, աշխարհագրական թաղանթ</i> Արեգակնային համակարգ,	2	էջ 58-60	Ա ՄԱԿ Գաղափար ունենա արեգակնային համակարգի, երկրագնդի առաջացման վարկածների, Երկրի մագնիսականության մասին: Իմանա «տեղական» և «գոտիական» ժամանակ հասկացությունները
16	Երկրի ձևավորման վարկածները	1	էջ 60-62	Բ ՄԱԿ Իմանա արեգակնային համակարգի, երկրագնդի առաջացման վարկածների մասին: Իմանա
17	Երկրի ձևը , չափերը, ներքին կառուցվածքը	1	էջ 63-65	աշխարհագրական թաղանթի զարգացման երկրաբանական, կենսաբանական փուլերը: Կարողանա բացատրել Արեգակի շուրջը Երկրի

18	Երկրի օրական պտույտի աշխարհագրական հետեւանքները	1	էջ 66-69	պտույտի հետեւանքով առաջացած բնական և հասարակական երևույթները, երկրագնդի ցանկացած կետում որոշել տեղական և գոտիական ժամանակը
19	Ժամային գոտիներ	1	էջ 69-73-	Գ ՄԱԿԱՐԴԱԿ Կարողանա ներկայացնել աշխարհագրական թաղանթի տարբեր ոլորտների զարգացման ընթացքը ըստ երկրաժամանակագրական աղյուսակի:
20	Երկրի տարեկան պտույտը	1		Ուսուցչի օգնությամբ և սեփական դիտումների և այլ հետազոտությունների հիման վրա կարողանա որոշել իր տեղանքի որևէ ապարի մոտավոր հասակը:
21	Թեմատիկ ամփոփիչ աշխատանք			
22	<i>Աշխարհագրական թաղանթի ձևավորումն ու զարգացումը</i> Երկրաբանական ժամանակաշրջան	1	էջ 75-80	<i>Ա ՄԱԿ</i> -մանա աշխարհագրական թաղանթի բոլոր ոլորտների տարածման սահմանները, յուրաքանչյուր ոլորտի կառուցվածքային խոշոր միավորները: Կարողանա բերել աշխարհագրական թաղանթի ոլորտների միջև կապի, ռիթմիկ երևույթների օրինակներ
23	Երկրաբանական փուլ	1	էջ 80-83	Բ ՄԱԿ Իմանա աշխարհագրական թաղանթի ոլորտների ֆիզիկաքիմիական գլխավոր հատկությունները, դրանց ուղղաձիգ և հորիզոնական(տարածական) կառուցվածքները,յուրահատուկ գործընթացներն ու երևույթները, բնատարածքային համալիրների
24	Աշխարհագրական թաղանթի զարգացումը	1	էջ 84-87	առանձնացման սկզբունքները: Կարողանաբացատրել աշխարհագրական թաղանթի
25	Աշխարհագրական թաղանթի ձևավորումը	1	էջ87-90	

26	Աշխարհագրական թաղանթի զարգացումը	1	էջ 90-94	հիմնական հատկանիշները. ամբողջականությունը, կառուցվածքայնությունը, ռիթմայնությունը, գոտիականությունը, նյութերի, օդի, ջրի, օրգանիզմների շրջապատույթի մեխանիզմը:
27	Աշխարհագրական թաղանթի ոլորտային կառուցվածքը	1	էջ 97--99	Գ ՄԱԿ-Կարողանա բացատրել աշխարհագրական թաղանթի յուրաքանչյուր ոլորտում ուղղաձիգ և հորիզոնական ուղղության բնյութի խտության փոփոխությունների օրինաչափությունները, գնահատել իր
28	Քարոլորտ, նշանակությունը	1	էջ 100—102	շրջակա բնատարածքային համալիրում նյութերի (լեռնային ապարների, հողաշերտի) քայքայման քայքայման և վերականգնման չափերը
29	Ջրոլորտ: Ջրոլորտի Հատկանիշներ	1	էջ 103-105	
30	Կիսամյակային ամփոփիչ կրկնություն	1		